

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Türk-İş'i
gerçek sınıf sendikası
yapmak için savaşılm!karkêren hemû
wêlatan sekin!Yıl:10, Sayı:252
13 Şubat 1984

ÇEK-AL

DİSK'İN 17. KURULUŞ YILDÖNÜMÜNDE

Sendikal harekette yönelik bölücü çabalar üzerine

Emine Engin

15-16 Haziran ayaklanmasından, DGM direnişlerinden, Profilo barikatlarından, 1 Mayıslar'dan ivme alan savaş geleneğinin sendikal parçası DİSK'in bu yıldönümü, hem toplumda, hem sendikal harekette önemli bir dönemece rasgeldi. DİSK'in 17. yıldönümünü kutlamanın en iyi yolu, bu dönemece, bu dönemeçteki çeşitli tutumları ele almaktır. Bu geziyor.

Bugün toplumdaki dönemeç faşizmin çözülme sürecine girişi, sendikal hareketteki dönemeç ise canlanmanın belirtisidir. Sendikal alanda doğru tutum, artık can alıcı pratik önem taşıyor. Gelgelelim, yıllardır tutumları suskunluk olmuş çeşitli siyasal çevreler durup durup tam da bugün, bir kısmı hâlâ tutumsuzluk kılıfı ardında gizli bir tepsi yanlış tutumla işçi sınıfının önünde resmi geçit yapmaya başladılar. Sendikal birliği engellemek, kendilerine sendika parsellemek için çabalyorlar.

Bu çabalar çok geniş bir yelpaze oluşturuyor ve Türk-İş'i bölmekten, DİSK üyelerini Türk-İş'ten ayrı tutmaya, bu uğurda yeni örgütlenmelere gitmeye dek uzanıyor. Çok çeşitli siyasal odaklardan kaynaklanan çeşitli çabaların hepsinin vardığı sonuç özde ayındır: Sendikal birliği engellemek ve parselleyecekleri sendikal konumlardan sınıf ve demokrasi savaşına şu ya da bu ölçüde zarar vermek!

Şimdiki bu çabaları daha iyi anlayabilmek için önce 12 Eylül sonrası gelişmelere kısaca değinelim.

Bölücü çabalar neden yükseldi

Bakmayın siz "komünist" kılıf ardında iş gören menşeviklerin, ayva ağacını tanımak için meyve vermesini beklemelerine! Gerçekte, doğru bakış açısıyla

perşembenin gelişi çarşambadan belli olur.

Türkiye kapitalizmi öyle sorunlar içindeydi ve sınıf savaşımı öyle boyutlara varmıştı ki, 12 Eylül'ün faşist niteliğini ve sendikal alanda da neyi amaçladığını görmek komünistler için hiç de güç değildi:

"Korporatif toplum ve devlet yapısına ulaşmayı amaçlayan cunta, tüm toplumu faşist bir devletin altında örgütlemeye çalışıyor. Devletin uzantısı olacak tek sendikada işçiyi asker, sendikacıyı ona komutan yapmaya çalışıyor." (II. Konferans Kararları, s.60)

TKP II. Leninciler Konferansı bu değerlendirmeyi yaptığı zaman, ortada henüz ne anayasa taslağı vardı, ne de iş yasalarından söz ediliyordu. Anayasa ve iş yasaları tam söylendiği gibi çıktı. Anayasa tüm devleti ve toplumu yürütme organı altında örgütleme amacını taşıırken, iş yasaları da işçiyi asker, sendikacıyı komutan yapma amacını taşıyordu.

İş yasalarının korporatif örgütlenme amacı taşıdığı en iyi şu göstergelerden anlaşılıyor: Hem sendikaların iç örgütsel işleyişi en ince ayrıntısına kadar yasayla sınırlandırılmıştır, hem de devlet, her düzeyde yatay olarak da işleyişe burnunu sokmakta, denetim uygulamaktadır. Kişisel üyelik, üyelikten çıkma, işyeri temsilciliği, şube vb. her düzeyde doğrudan devlet denetimi vardır. Böyle bir denetimi tek elden, daha kolay uygulayabilmek için de yasalar daha çok tek sendikaya yöneliktir.

Anayasa'nın da, iş yasalarının da amacı korporatif örgütlenmeyi sağlamak, faşizmi kurumsallaştırmaktır. Ancak nasıl ki en güzel tüzük bile komünist partisine oportünizmin sızmasına karşı kendi başına yeterli bir güvence olamazsa, faşizmi kurumsallaştırmaya çalışan yasalar da faşizmi kurumsallaştırmanın kendi başına yeterli bir güvencesi olamaz.

Tüzükler, yasalar, biçimsel işleyişlerdir. Yaşamın gerçekleri bu biçimlerin içini doldurmazsa, onlar kendi başlarına yaşamın gidişatını belirleyemezler.

Türkiye gibi buhar dolu bir toplumda, faşizm istediği kadar ince eleyip sık dokuyup kurallar koysun, eğer toplumsal tabandan yoksunsa, bu kuralların içi amaçlarından farklı olarak dolmaya başlayabilir. Zaten faşizmin çözülmesi denen olgu da budur. Amaçlarıyla faşist tüm yasalar, işleyişler, organlar başta durup dururken, toplumsal atmosfer bunların faşist amaçlarını geçersiz kılmaya, sulandırmaya başlar. Türkiye'de bugün işleyen bu süreçtir.

Faşist amaçlı, faşist bir girişim, toplumdaki varolan koşullara uygulanınca farklı sonuç verir olmuştur. 6 Kasım seçimlerinden sonra faşizm çözülmeye başladı derken, çözülmenin hikmeti seçim mekanizmasında değil, toplumun koşullarındadır. Küçük burjuva siyasal hareketler bu noktayı bir türlü anlayamıyorlar. Ya hikmeti mekanizmanın kendisine atfederek, "demokrasiye dönüş" demagojisine kapılmış oluyorlar, ya da bu demagojiye kapılmamak için, çözülme sürecini yadsır konuma düşüyorlar. İkisinin de ortak yanı burjuva devlet mekanizmasına fazlaca "saygı" duymaktır. Her neyse.

Türkiye'de faşizmin çözülme sürecinin başlamasıyla, faşist iş yasaları açısından da ilginç bir olgu ortaya çıktı. Faşist devlet işçileri toptan denetleyebilmek için tek sendika yönelişli iş yasaları çıkarmıştı. Ama faşist denetim laçkalaştıkça, bundan arta kalan koca bir sendikal birlik olacaktı. Faşizm kaç yapayım derken göz çıkaracak, kendi silahı kendine karşı çıkacaktır.

TKP II. Leninciler Konferansı, bunun böyle olabileceğini de daha 1981'de görmüş ve böyle demişti:

"Faşist iktidarın bu kudurmuş gidişi uzun sürmeyecektir. Cuntanın işçilerin karşısına dikmeye çalıştığı faşist tek sendika silahı,

doğru bir çalışmayla yarın işçilerin faşizme karşı çevirebileceği en güçlü silahlardan biri durumuna getirilebilir.” (agy, s.61)

Şu anda işte tam da bunun kavgasını veriyoruz. Gidişatın bu yöne olduğunu gören burjuvazi dört bir koldan bölücü çabalara girişti, aynı zamanda beşinci kolunu da çeşitli örtüler altında harekete geçirdi. Bunlara girmekten önce, bir de, baştan beri doğru tutum neydi, bugün nedir konusuna değinelim.

Doğru tutum neydi, nedir

TKP II. Leninciler Konferansı Kararları'ndan yukarıda son aktardığımız cümleler, gerçekte doğru tutumun ne olduğunu da geneliyle belirtiyor: Faşist tek sendika silahını, *doğru bir çalışmayla* işçilerin faşizme karşı çevirebileceği en güçlü silahlardan biri durumuna getirmek. Şimdi Konferans kararlarında *doğru çalışmanın* nasıl açıldığını bakalım:

“Komünistler, sendikal birlikten yanadır. Ama yaşamın acı bir şakası gibi bugün faşistleştirilen bir devletin parçası yapılmaya çalışılan Türk-İş, tek sendika olarak karşımıza çıkıyor. Bu istenen bir durum değildir. DİSK'in kapatılması yoluyla, sendika seçme özgürlüğünü kaldırarak gerçekleştirilmeye çalışılan zorla birleştirmeye karşı sesimizi yükselteceğiz.

“Öte yanda, komünistler gerçekçi olmak zorundadırlar. Tutum belirlerken isteklerden değil, varolan durumdan hareket etmelidirler. Bugün, örgütsüz kalan geniş bir işçi kesimi, özellikle sınıfın geri kesimleri Türk-İş'e üye olmaktadır. Türk-İş de henüz faşist bir sendika değildir. Burada yapılacak çalışma büyük önem kazanmıştır ve de bu çalışmanın ilk odağı, Türk-İş'in faşistleştirilmesine karşı durmaktır.

“Bugün yapılması gereken, *sendikal konuda* işçi yığınlarının eğilimine kulak vermek, yığından kopmamaktır. Tersine bir tutum, ileri işçileri işçi yığından soyutlayacak ve kırdıracaktır. Oysa, bugünkü toplumsal-psikolojik ortamda, daha da önemlisi bugünkü güçler dengesi altında komünistlerin, öncü işçilerin geniş işçi yığından soyutlanmaması, düzenli geri çekilişin vazgeçilmez yönüdür.

“Komünistler bu dönemde Türk-İş içinde çalışmaya özel bir önem vermelidirler: Öte yanda Türk-İş içinde çalışma yürütecek ileri işçilerin bir iç örgütlenmesi olması gerekir ki, bu sendikanın geri ve faşistleştirilmeye çalışılan yapısı içinde crimesinler, onu anti-faşist devrim savaşımı yönünde değerlendirebilsinler.” (agy, s.60-61)

Parti daha 1981'de ileri işçilere, komünistlere böyle sesleniyordu. DİSK'in kapatılmasına, zorla yapılan dayatmalara karşı sesimizi yükseltirken, Türk-İş'e gitmenin ve orada çalışmanın önemini vurguluyordu.

Bundan iki yıl sonra çıkan iş yasaları ardından, Ağustos 1983'de toplanan TKP Eşgüdüm Komitesi de işçi sınıfımıza şöyle seslendi:

“İş yasaları, sendikal, sendikasız, Türk-İş'li, DİSK'li ya da başka sendikadan tüm işçileri doğrudan ilgilendirmektedir. Bu yasalar, tüm işçi sınıfının en küçük ekonomik,

demokratik haklarının bile elinden alınmış olduğunu, yasaklarla elinin kolunun bağlanmak istendiğini belgelemektedir. Bu yasalara karşı savaş, tüm işçilerin sınıf sendikacılığı temelinde sendikal birliğini acilce sürdürmekte, bu birlik için önemli bir platform oluşturmaktadır.

“Komünistler daha faşist cunta başa geldiğinde, onun yasaklarını kırmak için yapılması gerekenin, sendikasız kalmamak, varolan sendikalarda çalışma yürüterek sınıf sendikacılığı temelinde işçilerin sendikal birliğini güçlendirmek ve birlik içinde savaşımı yükseltmek olduğunu söylemişlerdi. Bugün çıkan iş yasaları bundan başka bir yoldan gidilemeyeceğini daha somut olarak kanıtlamıştır.

“Türkiye işçi sınıfı büyük bir görevle karşı karşıyadır. Tüm sendikasız işçiler, tüm sendikalar, edindikleri şanlı devrimci gelenekleriyle tüm DİSK'li ileri işçiler Türk-İş'e dalmalıdır. İşçiden yana bir yönetim altında demokratik bir Türk-İş'de birliği sağlama savaşımıyla, ekonomik demokratik haklar için faşist cuntaya karşı savaşım birleştirilmelidir. Faşist cuntanın yasaklarına verilecek en iyi yanıt, DİSK'in gelenekleri doğrultusunda, sınıf sendikacılığı temelinde, en büyük sendikal örgüt olan Türk-İş'de sendikal birliği sağlamaktır! Bu gerçekleştirilirse burjuvazinin saldırısı geri tepecektir. Burjuvazi işçi sınıfı üzerinde sıkı denetim kurmak isterken, karşısında denetim kuramayacağı kadar güçlü bir sendikal birlik bulacaktır.” (TKP EK Kararları, Mart 1983-Ağustos 1983, s.64-65)

Doğru tutum buydu ve budur. Doğrunun kanıtı kitap sayfalarında değil, pratiğin ta göbeğindedir. Böyle olduğu için, doğru tutum işçiler arasında önce yavaştan, sonra giderek hızlanarak yayılan tutum oldu. Sendikal hareketteki dönemeç bununla da bağlıydı ve tam bu noktada yıllarca tutumsuz kalmışların, bir tepsi yanlış tutumla işçi sınıfının önünde resmigeçit yapması hiç de raslantı değildi!

Burjuva çabalar

Türkiye'nin girdiği önemli dönemecin ne yöne, nasıl gelişeceğini belirlemede işçi sınıfımızın atacağı adımlar, bu adımlar arasında da sendikal alandakiler şu anda can alıcı önem taşıyor. Yaşam öyle bir getirdi ki, faşizmi yıkmaya savaşıyla, sınıf sendikacılığı temelinde, demokratik işleyen bir sendikal birlik için savaşım birbiriyle kopmazcasına bağlandı. Bu geniş işçi kesimlerinde de yaygın olan kanıdır.

Türk-İş'te taban DİSK'li işçilerle kucaklaşma eğilimi taşırken, DİSK'li işçilerin önemli bir kesimi Türk-İş'e zaten yönelmiş durumdadır. Bu nedenledir ki dört bir koldan ve beşinci koldan bölücü çabalar yoğunlaştı. Çabaların bir kısmı Türk-İş'i bölmeyi, bir kısmı birleşmeyi engellemeyi vb. hedefliyor.

Türk-İş içinde MHP'li faşistlerin bölücü çalışmaları yürüyor. Bunlar şu anda Türk-İş'i ele geçirme gibi bir amaç güdemeyecekleri için, Türk-İş'i bölüp, kendi adı ya da başka bir ad altında

MİSK'i büyümeye çabalyorlar. Türk-İş kongresinde Agah Oktay Güner bu çaba adına konuştu.

Türk-İş içinde bugünkü yönetimin de sağında, AP ile faşistlik arasında duran bir ekip vardır ki, bu ikili oynuyor. Türk-İş'i ele geçirmeyi de, bölmeyi de yerine göre amaçlıyor. DİSK'li işçilerin katılımına ise kesin karşıdır.

Türk-İş yönetiminin kendisi de benzeri bir yol izliyor. Kendisi bir bütün olmayan bugünkü Türk-İş yönetiminin, kongrede koca konfederasyona 5 kişilik yönetim kurulu seçferedeki ısrarı bunun göstergesidir. Ya egemenlik ya bölünme!

Sosyal demokratlara gelince. Bunlar da çeşitli kollardan yürüyorlar. Biri, Türk-İş dışında, S. Acar yoldaşımızın geçen sayımızda belirttiği gibi, Sosyal Demokrat Sendikalar Konfederasyonu'nda odaklaşmıştır. Bu, kongresini yapmış, “DİSK'in devamımız” fısıltısını yaymaktadır. Ötekisi Türk-İş içindedir.

Nokta dergisi, Türk-İş içindeki sosyal demokrat sendikacılarla bir raporaj yapıyordu. (sayı 43) Cevdet Selvi, Yener Kaya, Hasan Basri Babalı, Güven Öner'in katıldığı raporajda birçok güzel söz edilmiştir, görünüşte birliktir bir tutum vardır. Türk-İş dışındaki işçilerle kaynaşmanın olması gerektiğini savunuyorlar. Türk-İş toparlayıcı olacaktır diyorlar.

Ancak bir kez perspektifleri, işçi çıkarını düzgün savunamayacak kadar dardır. “Herkesin anayasada emredilen haklarının eksiksiz ve tarafsız sağlanmasını savunmak”tan konuşuyorlar. Hangi anayasada emredilen hangi haklar? Eğer perspektif bununla kısıtlı kalacaksa, değil işçinin çıkarını savunmak, duyguları bile düzgün dile getirilmemiş olur.

İkincisi, kendileri birlikte yana olduklarını söylüyorlar ama suçu işçi tabanın üstüne atarak, aynı zamanda bölünme tehditi yönetiyorlar. Bunun mantığı, “Türk-İş yönetimi birleştirici tutum almazsa, o zaman işçiler ayrılır, biz de ayrılmak zorunda kalırız” diye gidiyor.

Hasan Basri şöyle diyor: “Kaybettiklerinin yeniden kazanılması için Türk-İş'te ciddi bir çaba görmediği takdirde işçi yeni arayışlar içine girebilecektir. Bu belki yeni bir konfederasyon arayışı olacaktır. Dileğimiz olmamasıdır.”

Türk-İş beklenen birleştirici tavır almazsa ne olur sorusuna Cevdet Selvi şöyle yanıt veriyor: “Türk işçisi hayal kırıklığına uğrayacak, yeni arayışlara yönelmektedir. İşçi hareketinden beklenen birlik sağlanamayacak, yeni sürtüşmeler, işçi arasında yeni birtakım çıkmaz olaylara neden olunacaktır. ... Geri giden haklarımızı tekrar kazanma zorunluluğumuz vardır. İşte o nedenle, Türk işçisinin birliği amaçladığı bir

oktada istenilen sonuç alınmazsa, onlar bir tarafa bırakılacak, kısır ekişmeler arzu edilmeyen sürtüşmeler emokraziye olumsuz etki yapacaktır.”

Bir kez, hangi demokrasiden söz diliyor?

İkincisi, “işçi hareketinden beklenen birlik”, kaybedilen hakların geri alınması gerçekte Türk-İş’in bugünkü yönetimlerinden bekleniyor. Bu yönetimler sergileneceğine böyle denmesi, onlara güven yaratma anlamı taşıyor.

Üçüncüsü, bu güven kırılır (!), işçi arayış (!) içine girerse tek almaşık, “kısır ekişmeler” ve “bölünmedir”. Türk-İş içinde kalıp, hiç de kısır olmayan demokratik bir sendika kavgası verme ikri akıllarına bile gelmiyor.

Çünkü dördüncüsü, sosyal demokrasi işçiyi dikkatle kollayan, onun tepkilerinden yararlanmaya çalışan ama çıkararını dile getirmekten çok uzak bir kımıdır. Zaten işçi hep gözlenen üçüncü ahistir. “İşçi arayış içine giriyor”, “işçi mayal kırıklığına uğruyor” ... vb. Peki siz ne yapıyorsunuz? O zaman, onlar da henen Türk-İş’i bölüveriyorlar. Tehdit bu.

Liberal burjuva, sosyal demokrat utuma *Nokta*’nın kendi görüşleri de başka bir örnek oluşturuyor. Başka yoldan bu deneme de, özünde DİSK üyelerini DİSK’in açılmasını beklemeye tme çabasıdır! *Nokta* 41. sayısında, DİSK üyelerinin “bir yanlış anlama” sonucunda Türk-İş’e yöneldiklerini söyüyor. (s.21) Bu yanlış anlama da şu: Gerçekte 2821 nolu yasanın geçici 1. maddesi DİSK’i kapsamıyormuş! DİSK yeniden açılabilirmiş! Ama işçiler yanlış anlamışlar!

Peki ya yasanın geçici 5. maddesi ne oluyor? Buna göre ancak DİSK davaları beraatle sonuçlanırsa DİSK yeniden açılabilir. Durum çok aşikar olduğu halde, DİSK yeniden açılabilir diye işçileri bekletme çabası içinde *Nokta* bir de kayyumdaki paraların 2,5 milyar TL’ye ulaştığından söz ediyor. Demek istiyor ki bekleyin, paralarınızı da alıp DİSK’i yeniden açın. Kayyumdaki paralar faşizmin soygunculuğunu sergileyen çok önemli bir örnek, işçilerin mutlaka geri almaları gereken bir miktardır. Bu bir yana, ama DİSK’i yeniden açma öğüdü neden? Kısacası, burjuvazi, Türk-İş tabanıyla DİSK’li işçilerin kaynaşmasından korkuyor da ondan!

DİSK’in geleneğini nasıl daha güçlü kılabiliriz

Buraya dek, çeşitli burjuva kesimlerin sendikal harekete yönelik bölücü çabalarını gördük. Bunların hiç şaşırtıcı bir yanı olmadığı gibi, ileri işçilerin kafasında bir bulanıklık yaratılmazsa, bu burjuva çabaları geri püskürtmek de çok

kolaydır. İşte tam da bunun için, en ince, en usta, en sol görünümlü hesaplar ileri işçilere yönelik yapılmaktadır.

Önce DİSK konusunda kısaca kendi görüşlerimizi aktaralım, sonra bu ince taktiklere gelelim.

DİSK şanlı bir savaşım deneyiminin sendikal parçasıdır. Bu deneyim şanlı olduğu kadar çok da öğreticidir. En küçük sendikal hakların bile nasıl bir savaşıla elde edilebileceğini somut yaşattı. Sendikal savaşımın genel sınıf savaşımından kopuk ele alınamayacağını öğretti. Bunu iki türlü de, hem olumsuzundan, hem olumsuzundan öğretti. Sendikal savaşım, sınıf savaşımı bütünü- nün parçası olduğu sürece ve sınıf savaşımı bütünü, sendikal düzeye hapsedilmediği ölçüde başarılı oldu. Ne zaman ki oportünizm, sınıf savaşımının kumandasını DİSK’e bıraktı, doğal olarak DİSK yetersiz kaldı. Bu DİSK’in eksiği değil oportünizmin suçuydu. Bu delikten sosyal demokrasi girdi ve sınıf savaşımı askıya alma işlevi gördü.

DİSK’in, bir sendikadan beklenebilecek sınırdan da ötesine geçen şanlı savaşımına rağmen oportünizm ve sosyal demokrasi nedeniyle faşizm geldi. Geldi ve DİSK’e saldırıya geçti. DİSK’in çalışması durduruldu, yöneticileri yargılanıyor.

Bu durum birçok DİSK’li işçide, haklı bir sahiplik duygusu yarattı. Bu duygu yalnızca DİSK’li işçiler için değil, tüm işçiler için haklı bir duygudur. Ancak sınıf savaşımında duygularla karar vermeye yer yoktur. Bugünkü ince taktikler ise tam da bu duygulara yöneliyor, duygu sömürsü yaparak işçi sınıfının kendi çıkarına aykırı davranmasını sağlamaya çalışıyor.

DİSK’e karşı uygulanan zorbalık bizi kızdırıyorsa, yapılması gereken, en çok başarı sağlayacak bir yoldan düşmana yanıt vermektir. Bu da bir, somut gerçeğin doğru saptanmasını, iki, buradan genel ve uzun erimli sınıf çıkarlarına ulaşan yolun doğru belirlenmesini gerektirir.

Somut gerçek şudur: DİSK’in yeniden açılması, bugünkü durumda olanaksızdır. İşçi sınıfı yasaları kırıp parçalayan bir savaşım yürütünce olanaklı olabilir. Zaten DİSK’e uygulanan zorbalığa karşı yapılması gereken de böyle bir savaş yürütmektir. O zaman soru, bugün böyle bir savaşın nasıl daha yararlı yürütülebileceğidir.

Başka bir deyişle soru şudur: Nasıl bir adım atalım ki, varolan durumda genel ve uzun erimli çıkarlar açısından da en yararlı sonucu versin? Yarar derken gözeteceğimiz, sendikal birlik, bunun doğru bir temelde olması, faşizm ve tüm yasalarına karşı daha güçlü bir savaşın koşullarının yaratılması, DİSK’in

temsil ettiği geleneğin tüm işçiler arasında daha çok derinleşmesi ve yaygınlaşması gibi sınıf savaşımının bütünü- nün ilgilendiren noktalar vardır. Zaten DİSK de bu bütünü ilerleten bir işlev gördüğü, bir araç olduğu için şanlı bir konuma sahiptir. O zaman bu aracı mutlaklaştırmakta bir anlam yoktur.

Bugün her açıdan, DİSK’in geleneğini daha güçlü kılabilmek için de gereken, DİSK’li işçilerin iş kollarındaki büyük sendikaya dalmalarıdır. Dalmaları ve sendikal demokratik haklar için savaşıla, tüm işçileri içinde toparlayabilecek bir demokratik sendikal işleyiş için savaşımı birbiriyle bağlı olarak yükseltmeye katkı yapmalarıdır.

İleri işçiler bu yönde davranıyorlar. Bu nedenle küçük burjuva solundan kaynaklanan çabalar daha çok bu davranışı geçici kılmaya, “şimdilik Türk-İş’e gidin ama...” fikrini aşılama- ya, DİSK’e sahiplik duygularını bu yönde sömürmeye yöneliktir. Bunu yapanlar, kendilerini DİSK’in sahibi sananlardır.

Küçük burjuva çabalar

Son zamanlarda yurtdışındaki DİSK’li sendikacılar biraraya geldiler ve en sonunda bir dayanışma komitesi oluşturabildiler. DİSK’le dayanışma gereksinimi doğalı yıllar oldu. Gurupçu, bölücü yanıışmaları nedeniyle yıllardır biraraya gelip dayanışamayan bu sendikacılar şimdi nasıl oldu ve neden biraraya gelebildiler?

Yanıtı açıktır. Türkiye’de canlanan sendikal savaşımında parselleme işlevi görebilmek için, kendi gurupçu yanıışmalarını bile aşabildiler. Kuşkusuz sorun bunların DİSK’li *sendikacı* olmalarından değil, oportünist, küçük burjuva *siyasetçi* olmalarından kaynaklanıyor.

DİSK’li sendikacılar olarak DİSK’li işçilere sendikal hedef de göstermiyorlar. Türk-İş’li işçilere sesleniyorlar ve onlardan Türk-İş yönetimini mahkum etmelerini, baskıya karşı ve sendikal haklar için DİSK’li ve öteki işçilerle birlikte savaşmalarını, DİSK’in yeniden açılması için seslerini yükseltmelerini istiyorlar.

Kusura bakmasınlar ama çıkardıkları ortak bildiri tam şu anlama geliyor: DİSK’li işçiler savaşamayacak durumdadır. Türk-İş’li işçiler savaşın, DİSK’li işçiler size yardım etsinler, DİSK açılın, açılınca onlar şapkalarını alıp çıkıp DİSK’te “savaşım” geri dönsünler.

Haydi diyelim bu bildiri Türk-İş kongresine yönelikmiş. Ama aynı sendikacıların *Demokrat Türkiye ve Türkiye Postası*’nda yayınlanan görüşleri de pek farklı anlam taşıyor. *Demokrat Türkiye*’nin kendi görüşlerinden başlayarak bunları ele alalım.

Demokrat Türkiye son sayılarında çekilmez bir küçük burjuva hava taşıyor. 6 Kasım seçimlerinde çok sayıda geçersiz oy çıkmadı diye halkı demokrasiden anlamamakla suçlarken, işçi sınıfını da üç yıldır ağır baskılara karşı direniş yapmamakla suçladı!

Aralık 82 sayısında, "DİSK tasfiye(!) mi oluyor" başlıklı bir yazı var. Burada 2821 sayılı yasaya ilişkin aynen *Nokta*'nın işlediği "yorum farkını" işleyip havada bırakıyor. DİSK'ten saygısızca söz ettiği yazının sonunu şöyle bitiriyor: "Evet tüm bu ağır koşullara rağmen 3 sene içinde işçi sınıfından ciddi bir eleştiri veya direniş haberi de yok. Bu sorunun cevabının da herhalde araştırılması gerekiyor." (s.10)

Ordular yenilir, geri çekilir, güç toplar, hazırlanır ve saldırıya geçer. Oyun oynanmadığını, sınıf savaşı verildiğini anlamaktan aciz bir tutumla *Demokrat Türkiye* son ocak sayısında sendikacılara sorular yönelterek araştırmasını yapıyor. Bu sorulara, DİSK 10. Bölge temsilcisi Zeki Atsız'ın ve Hür Cam İş Sendikası eğitim sekreteri Yaşar Arkan'ın verdiği yanıtlar dışındaki yanıtlar "aydınlatici" ve çoğu da kendi içlerinde çelişkilidir.

Yeraltı Maden İş'ten Gültekin Bekdemir, "belirli kalıplara sokulmuş, şematik ve önkoşullu örgütlenmeler ve mücadele biçimleri dayatılmamalıdır" diyerek gerçekte tutumsuzluğu savunurken, öte yandan kendisi, işyeri komiteleri, merkezi olmayan bölgesel örgütlenmeler gibi biçimler önermektedir. Bekdemir, işçi sınıfının önderlikten yoksun olduğunu söylüyor, bu, "küçük bir baskı karşısında korkmayı ve kovuğuna çekilmeyi getirmiştir"(!) diyor. Bekdemir, *Demokrat Türkiye*'nin yaklaşımını paylaşıyor.

DİSK Avrupa Temsilcisi Yücel Top da Bekdemir'le benzer bir konumdan, işçi sınıfına "ideal modeller" sunulmamalıdır diyerek tutumsuzluğu savunuyor. "Model" in kitlesel inisiyatifini boğacağını belirtip, kendisi "DİSK'in tüm örgütsel varlığını" savunmayı öneriyor. Gerçekte bu öneri bugün ileri işçilerin kitlesel inisiyatifini boğma, doğru model yerine yanlış bir model dayatma anlamını taşıyor.

DİSK'in örgütsel varlığını savunmak demek, DİSK açılın diye beklemek demektir. Bu başka bir şeydir, genel olarak sendikal hak ve özgürlükler için, bu arada DİSK'e karşı uygulanan zorbalığa karşı savaşmak başka bir şeydir. DİSK'in açılması kimden ve neden beklenecekmiş? O zamana kadar DİSK'li işçiler başka sendikalarda misafircilik mi oynayacaklar? Bu sorunlara Top'un verdiği yanıtlar hiç de işçilerin çıkarına olmayan bir "model" oluşturuyor.

Bir de Top, 1978-1980 arasında DİSK'te demokratikleşmeden söz ediyor. Bizim hatırladığımız, bu yıllarda DİSK'te anti demokratik bazı uygulamalar, yayın yırtmalar, kişi ve sendikaları siyasal görüşleri yüzünden atmalar vb. olmuştur. Menşevikler bunu bize, DİSK yönetimi ise menşeviklere uygulamıştır. Demokratikleşmeden bu tutumların anlaşılması da işçi sınıfının çıkarlarına uymayan "modelin" parçasıdır.

Buradan, yavaştan menşeviklere yaklaşırken, Sosyal-İş'ten TİP'li Zeki Kılıç'ın çok söz edip hiçbir şey belirtmediğini, net bir şey söylemekten özenle kaçındığını vurgulayalım ve Maden İş Genel Başkanı Karaca'nın dediklerine gelelim.

Doğrusu Karaca'nın dedikleri bir açıdan ustalık taşıyor. İleri işçilerin nabzına ters düşmemeye, söyleyeceklerini onların kabul edebilecekleri bir biçimde sunmaya çalışmış. Ama içerik olarak onların sınıf sezilerine ters bir şey söylediği için, ustalığı boşa gitmiş.

Karaca, önce "biz örgütlü gücümüzü korumaya çalıştık" diye övünüyor. Çok güzel. Ondan sonra, yitirilen hakların kazanılması için Türk-İş'li işçilerle birlikte kavga verilsin diyor. Ardından, işçilere sendikamız açılıncaya kadar hiçbir tarafa gitmeyin, sendikasız bekleyin demek bize doğru gelmiyor, diyor. Türk-İş'i değerlendirirken, bu gerçeğe gözlerini kapayamayacaklarını belirtip, "hele faşizm koşullarında bunun önemi daha da artıyor" diye ekliyor.

Karaca'nın dediklerinden anlaşılıyor ki menşeviklerin istediği, işçilerin, faşizm döneminde, sendikaları açılıncaya kadar ve açılması için birlikte uğraşmak üzere geçici olarak Türk-İş'e misafircilik yapmaları, sonunda korunan örgütlü yapıya, yani DİSK'e geri dönmeleridir. Maden-İş'li işçilerin örgütlü güçlerini korumaları çok güzel bir şeydir ama bu amaçla değil, Türk-İş içinde DİSK'in en güzel savaş geleneklerini daha örgütlü yaygınlaştırabilmek, doğru temelde bir sendikal birlik sağlayabilmek için!

Kemal Daysal'ın *Türkiye Postası*'nda ki sözlerine gelince. Burada aynı mantık çok daha demagojik bir biçimde işlenmektedir:

"İşçi sınıfımızın bugün çalışabilen tek sendikal örgütü olan Türk-İş'i ismine yaraşır savaşkan bir sendikal örgüt haline getirmelidirler. Bugün bu olanak hergünkünden daha fazla vardır. Ve faşizme karşı savaşmada sendikal demokratik hakların yeniden elde edilmesi savaşımında daha etkili bir seçeneğimiz yoktur."

Daysal'ın darevelediği "şimdilik bu en etkili seçenektir, DİSK açılana kadar Türk-İş'e gidin" fikridir.

Daysal bundan sonra şöyle diyor:

"Yeni sendikalar yasasının geçici 5. maddesi 1 Ocak 1984 tarihine kadar

kongrelerini yapmayan sendikaların kendiliğinden feshedileceğini belirtmektedir. Bu maddenin DİSK'i de kapsayacağı söylenir ve yorumları yapılmaktadır. Demokratik bir hukuk ortamından söz edilemeyecek faşizm koşullarında hukuk kurallarının nasıl uygulanacağı üzerine yorumlar yapmak ve geleceğin üzerine temellendirmek bize rasyone gelmiyor. DİSK'in hukuksal varlığının nasıl sonuçlanacağını zaman ve işçi sınıfımız savaşımı belirleyecektir." (*Türkiye Postası* sayı 22, s.5)

Yıllardır sınıf savaşını "hukuk kurallarına" hapsedmekle suçlu menşevizm bu sözlerle iğrenç bir demagojik militanlık yapıyor. Bir kez, Daysal'ın söz ettiği madde, 5. değil 1. maddedir. Karışıklık bu maddeden yaratılıyor. Ama 5. maddeyi okuyunca, karışıklık falar kalmıyor. DİSK varolan yasal çerçeve yıkılmadan aynı adla yeniden açılmaz. Bu gerçeğin bir parçasıdır ve işçilere de hiç kıvırtmadan söylenmelidir. Burjuvazinin "iyi" özelliklerini büyüteçle arayış da gerçekçilik adına işçilere duyurmak için can atan menşevikler, iş yasasına gelince birden "devrimci" kesiliyorlar.

Bu "devrimci"liğin amacı gerçekte işçilerde bir beklenti yaratmak, onların Türk-İş'e misafir olarak gitmelerini sağlamak, sonra DİSK'i yeni bir adla da olsa yeniden kurmaktır. DİSK'i buzdolabında saklamak için bunca çaba neden? Eğer DİSK'li işçiler Türk-İş'e girip, DİSK geleneklerini buraya taşımada iyi sonuç alırlarsa neden ille de DİSK ya da benzeri bir örgüt kurulacak? DİSK'in hukuksal varlığını da, her türlü hukuksal varlığı da asıl belirleyen sınıf savaşımıdır. Ama menşeviklerin yaptıkları yine sınıf savaşımı, kendi istedikleri hukuksal varlığı belirleme çerçevesine sıkıştırılmaktadır.

Sorun DİSK'in hukuksal varlığını korumak değil, savaş geleneklerini sürdürmek ve geliştirmektir. Aynı zamanda her adımla işçi sınıfının kalıcı ve uzun erimli çıkarlarına yarar sağlamaktır. Bunlar bugün DİSK'li işçilerin Türk-İş'e yönelmeleri, Türk-İş'i bilinç ve gelenek açısından DİSK'leştirmeleri hedefinde somutlanıyor. Doğru hedef, doğru bilinç budur. Biz bu hedef için, bu bilinçle çalışalım, yaşam zorunlu bir bölünmeyi dayatırsa, o zaman doğru bilinç yaymış olarak yine kazançlıyız demektir.

Tutumsuzluk, net olmayan yuvarlak usluflar başlıbaşına küçük burjuva damga taşımaktadır. Bu uslufların ardında ise bugün çok daha net küçük burjuva mülkiyetçi eğilim yatmaktadır. İleri işçiler bu mülkiyetçi öğütleri kendi sınıf sezileriyle öğütmeli, demokratik bir işleyiş temelinde sendikal birliği savunmalı ve böyle bir sendikal birlik içinde faşizmin baskılarına karşı savaşımı yükseltmelidir. Bu yalnızca sendikal hareketin değil ülkenin geleceği için önem taşıyor.